

Ja, uhm, hoera! Vernieuwd hoofdstuk tussenwerpsels in de e-ANS

Deze maand publiceert het Instituut voor de Nederlandse Taal (INT) het vernieuwde hoofdstuk [Het tussenwerpsel](#) van de online Algemene Nederlandse Spraakkunst (e-ANS), hét naslagwerk over de Nederlandse grammatica.

Tussenwerpsels, zoals *ja, o, hm, hallo* en *sorry*, vormen een bijzondere woordsoort, omdat ze zelfstandig al een hele uiting vormen. Ze drukken vaak een emotie uit, of vervullen een regulerende rol in een gesprek.

Ze zijn echt onderdeel van de taal, zoals Paulien Cornelisse zich [onlangs](#) ook realiseerde. De schrijfster en cabaretière doet een project aan de Universiteit van Sheffield, en ziet bij haar studenten Nederlands dat *hèhè* niet zomaar een zucht is, maar een woord dat je moet leren. En dat de studenten zo ‘ontstellend Nederlands’ klinken, als ze *hèhè* gebruiken.

Tussenwerpsels komen in gesprekken heel veel voor. In spontane face-to-face-conversaties is bijna 1 op de 10 woorden een tussenwerpsel, en in telefoongesprekken zelfs 1 op de 8 (in het [Corpus Gesproken Nederlands](#): een verzameling van 900 uur spraak). Belangrijke woorden om te kennen dus!

Gemoderniseerd en uitgebreid

Het vernieuwde hoofdstuk in de e-ANS bevat nu een lijst van veelgebruikte tussenwerpsels in het Corpus Gesproken Nederlands. Daarin is onder meer te zien dat er typisch Nederlands-Nederlandse tussenwerpsels zijn, zoals *joh, doei* en *gadverdamme*, en typisch Belgisch-Nederlandse, zoals *allee, awel* en *neen*. Bovendien is het hoofdstuk in overeenstemming gebracht met de recente taalkundige literatuur. Voor wie meer wil weten, zijn er verdiepingskaders en, onderaan elke pagina, verwijzingen naar de relevante literatuur. De aansprekende voorbeelden komen uit het Corpus Gesproken Nederlands.

Redactie

Het hoofdstuk is herzien door dr. Ton van der Wouden, onder redactie van het INT en met medewerking van diverse experts. Ton van der Wouden bewerkte eerder al het hoofdstuk over [negatie](#) (*niet, geen, on-*).

Herziening e-ANS

De herziening van dit hoofdstuk is onderdeel van de algemene herziening van de e-ANS, de meest uitgebreide Nederlandstalige beschrijving van de grammatica van

het Nederlands. Eerder verschenen onder andere al de herziene hoofdstukken over de [klankleer](#) van het Nederlands, [woordvorming](#) en [voorzetsels](#). De herziening wordt mogelijk gemaakt door financiering van de Taalunie.

Voor het onderwijs

Naast de herziening van het hoofdstuk over het tussenwerpsel zijn ook de pagina's [voor het onderwijs](#) uitgebreid. Hier zijn van elk herzien hoofdstuk samenvattingen, begrippenlijsten en lesideeën te vinden.

Meer weten? Neem contact op met [Maaïke Beliën](#) of [Frank Landsbergen](#).

[Ga naar de e-ANS](#)